

Politični duhovnik — tat. Kako globoko demoralizirala politika slovenske duhovnike, kaže sledeči slučaj, ki ga pripoveduje „Slov. narod“: Župnik Rihar v Mekinah je bil na dan volitev dne 9. decembra predsednik volilne komisije. Kot tak je k r a d e l pri skrutinju glasovnice naprednega kandidata Seršena in jih nadomeščal z glasovnicami, glasečimi se na ime dr. Janeza Ev. Kreka. . . . Proti župniku Riharu, katerega so na lici mesta pri tatvini zasačili, se je uvela kazenska preiskava. Namen posvečuje sredstva.

Organizirana tolpa ogleduhov v Galiciji. Iz Krakova poročajo: Policija je zasledila dobro organizirano tolpo ogleduhov ter jih tudi več aretirala. Dognali so, da je v ruskem obmejnem kraju Granica živeči Ivan Rudzki, v zelo ozki zvezi z varšavskim generalnim štabom. Nadalje so dognali, da je Rudzki poskušal pridobiti železniške nastavljenice za svoje namene in od teh dobiti proti visokim nagradam tajne ukaze o translokacijah vojaštva, prevozu vojnega materiala in drugo. Ko je pred par dnevi prestopil Rudzki mejo, ga je obmejna policija aretirala. Kratko pred tem so prišli tri njegove tovariše, in sicer železniškega nastavljenca Werbowskega in Kosta in pa delavca Bonczkowskega. Pri tem bi Rudzkega skoraj linčali. Ko so železniški delavci izvedeli, da je Rudzki ruski ogleduh, so se vrgli nanj in ga bili s palicami, da je bil precej poškodovan. Med tem se je pa Rudzkemu posrečilo pobegniti čez mejo, čeprav je bil težko ranjen. Ta afera je v zvezi z aretacijo poštnega uradnika Rudkiewicza in dezerterja Palonke.

Rusko propagando v Galiciji se opazuje vedno očitneje. Bajе ima ruski poslanik od svoje vlade celo nalog, da naj nato deluje, da se ruski jezik v Galiciji kot deželni jezik prizna. Ruska vlada menda misli, da bode tudi naša monarhija polagoma nekaka satrapija carja-batjuške postala . . .

Izseljevanje. Naše trgovinsko ministerstvo napravilo je veliko preiskavo glede organizacije izseljevanja. Dognalo se je doslej sledeče številke: Iz avstro-ogrsko monarhije odpotuje na leto okroglo 150.000 do 200.000 oseb čez veliko morje. Od teh jih pade 75.000 do 150.000 na Avstrijo, 70.000 do 130.000 na Ogrsko. V tekočem letu se je izseljevanje vsled žalostnih razmer v našem gospodarstvu zopet hudo povišalo. Ali že leta sem traja naraščanje izseljevanje in istotako traja že leta sem organizacija izseljevanja potom parobrodskih družb. Protipostavno pospeševanje izseljevanja takih ljudi, ki še niso ugodili svoji vojaški dolžnosti, se mora z vsemi sredstvi zatrei. Potem bode tudi izseljevanje povsod tam izginilo, kjer ni ravno gospodarska potreba in kjer uničuje za existenco zmogljne osebe.

Volitve na Hrvaškem so vstvarile trdno vladino večino, kajti od vseh 88 mandatov dobili so jih unionistični 60. Izvoljeno je bilo 15 starih unionistov, 45 članov srbsko-hrvaške koalicije, 11 članov Starčevićeve stranke, 10 članov klerikalne Frankove stranke in 8 pristašev kmetске stranke. Radikalni Srbi izgubili so svoje dotedanje (3) mandate.

Trozveza in Italija. Italijanski minister za

Končno sem vendar zagledala temne, visoke stolpe cerkve, raz katerih je prinašal veter raztrgane zvoke zvonov. V kottičku cerkvenih duri stal je mali Mah z zadnjim svojim kanarčkom. Nekaj časa sem stala in se nisem nupa dečka nagovoriti; a nakrat je vzel žico iz ust in mi zaklical:

„Kaj pa gledaš, neumna deklina?“

„Tiča hočem kupiti“, prosila sem ponižno.

„Ti? Pah!“ napravil je neverno.

Pokimala sem in mu pomolila moj grošček.

„Za ta groš hočeš tiča kupiti? Ta košta tri take groše; teh pa gotovo nimaš“, mrmral je otožno.

Zanikala sem žalostno, deček pa je divje zaihtel:

„Drugi imajo denarja in nočejo tiča kupiti, jaz pa moram v mrazu stradati, kajti stari me tepe, ako ne prodam vseh“ — in zavihtel je žico, da je tiček semintja skakal, kakor da bi hotel zleteti.

„En groš bi lahko še od zaslužka vzela; ali imaš potem dovolj?“ vprašala sem obupanega dečka prestrašena.

zunanje zadeve marchese di San Giuliano imel je pred kratkim zanimivi govor. Dejal je m. dr., da je namen nove države Albanije, biti činitelj ravnotežja in prostosti Adrije. Nadalje je naglašal minister, da je v preteklem nevarnem času vedno polna složnost in trozvezi vladala in da bodejo razmere med državami trozveze tudi v bodoče intimne ter pristrčne ostale.

Štedljivost

pri kuhanju

doseže le tista gospodinja, ki uporablja

MAGGI-JEVE kocke

(gotova goveja juha)

po 5 vinarjev.

Vsaka kocka da, — če se jo polije s 1/4 litrom vrele vode, — 1 krožnik izvrstne goveje juhe, katere se tudi uporablja kot juha za vkuhanje, za polivanje omak, zelenjav i. t. d.

Pri nakupu naj se pazi na ime MAGGI in na varstveno znamko

zvezdo s križcem

Dopisi.

Iz Leitersberg-Karčovine. Našemu kraj-nemu šolskemu svetu ljudske šole v Lei-tersberg-Karčovini se je po 6 letnem boju po-srečilo, uresničiti 5 razredno nemško šolo po-leg 4 razredne utrakvistične šole. Ker sta obe šoli vsled naseljevanja in novih zgradb skoraj pre-napolnjeni, sklenil je krajni šolski svet na svoji zadnji seji, zahtevati za 4 razredno utrakvistič-no šolo paralelni razred. V te namene potrebne zgradbe na starem šolskem poslopju izvršil je na izborni način g. stavbeni mojster Rudolf Kiffmann iz Maribora. Stavbene troške se je poravnalo s podporo nemškega „Schulvereina“, ki je dovolil 20.000 K brezobrestnega posojila ter s posojilom g. veleposestnika Antona Badl (15.000 K). Šolske sobe so jako prostorne, obrjene proti solncu in odgovarjajo vsem zdrav-stvenim zahtevam. Vsled velikodušnih daril „Schulvereina“ in drugih dobrotnikov zamoglo se je najubojnejšim šolskim otrokom za Božič gorke obleke in čevlje podeliti. Tudi odbor za podelitev gorke juhe vbogi deci deluje prav pridno. Z eno besedo: šolski razvitek v tej ob-čini kaže prav lepe uspehe. Povzročiteljem vsega tega pa gre posebna zahvala.

Iz kozjanskega okraja. Slučajno sem prišel v pogovor z dvema kmetoma iz Dobja pri Pla-

„No, zaradi mene, daj sem, pridem vsaj domu in dobim le polovico batin.“

Dala sem mu hitro dva groša in on mi dolgo zaželenega tiča — in čudno, ko sem ga imela v moji roki, bilo mi je, kakor da bi bilo nakrat vso veselje minulo, kakor da bi ta koš-ček rumenega voska ne bil vreden, da mora ta vbogi deček gladovati in zmrzovati.

„Kam greš?“ vprašal me je Lah.

Povedala sem mu svojo pot.

„Tam stanujem tudi jaz“, rekel je mrzlično.

Postalo je že popolnoma temno, vihar je divjal in naju metal od ene plati ceste na dru-go — prišla sva se in jokala glasno. — Od samega snega nisva vidila nobene ceste več.

„Ne morem več“, tožil je moj tovariš in se vsedel na s snegom pokriti kamen. Brez pomoči čepela sem poleg njega — mojega ka-narčka pa sem položila v sneg.

Od mrazu trepetajoč pravil mi je deček o svoji solnčnati, topli domovini, o svoji mrtvi materi — in vedno bolj tiho je govoril de-ček — vedno bolj zaspana sem postajala. — Naslonila sem glavo na njegovo ramo — in

nini; ali sta imela ta dva kmeta opravke pri sodišču ali pri davkarji, mi ni znano, pač pa mi je dobro znano, da sta se tako-le pogovar-jala: V Dobji se je zdaj v kratkem času res veliko spremenilo, pa vse na slabše. Poštar v Dobji trdi, da so Srbi „našilbrati“ in „prijatelji.“ — Drugi kmet prevzame hitro prvemu besedo in pravi: Ne Srbi, ampak časniki „Štajerc“ je edini naš prijatelj, ta nas še nekoliko podučuje in se poteguje za nas vboge kmete! — Dalej sta se pogovarjala, da je bila pred nekimi leti v Dobji občinska hiša za oddati v najem; na-jemnine je ponujal trgovec Detoma 400 K na leto; ali župnik Vurkelc je hitro zaslutil, da bi bila to za Greterca škoda, če bi občinsko hišo trgovec v najem dobil, ter je takratnega župana našuntal, da trgovec ne sme dobiti občinske hiše v najem, naj se da omenjena hiša v najem Trefaltu za 30 kron na leto, katere ponuja. Tukaj vidiš, ljubi kmet, sebično in napačno ravnanje g. Vurkelca; samo Greterca ne sme škode trpeti, škodo trpi ti kmet, ker noč in dan delaš in si v potu svojega obraza potrebnih kruh služiš. Ali ni to izmoljenje in trpinčenje kmeta do kosti? Zakaj se ne otreseš jarma Vurkelco-vega? — Omenjena dva kmeta sta pogovor med seboj nadaljevala, da je bil v Dobji več let in celo do lanskega leta neki prijazen in v vseh zadevah pošteni nadučitelj Pulko. Pa ker župnik Vurkelc Dobočanom kaj dobrega ne privošči, spodjedal ga je in šuntal svoje privrženec tako dolgo, da se je pametni nadučitelj umaknil. Pa dobro si zapomnite, Vurkelc, da tiste naklonje-nosti in ljubezni faranov ne bodejte Vi nikdar v Dobji živili, kakor jo je bivši nadučitelj Pulko, ako ravno ste ga odjedli. Zdjaj ste se vrinili sicer za šolskega načelnika, da bi imeli še več prilike vbogega kmeta izmolzovati, pa tudi to vam ne bode prineslo naklonjenosti in ljubezni faranov! — Ker ima kmet navadno pri kupici vina, katerega malokedaj v svoja usta dobi, bolj goste in urne pogovore, sta se tudi omenjena dva kmeta pogovarjala od neke velike zaloge in stavbe kaplanije v Dobji, da vse to ni Vurkelc vpeljal iz ljubezni do faranov, am-pak le iz ljubezni do samega sebe, ker ima se-daj višjo plačo; upati pa je, da bode sedaj ven-dar enkrat Vurkelc svojo navadno fehtarijo po-fari opustil, ker ima že mnogo let plačano ber-njo, da bi mu ne bilo treba fehtati in vbogemu kmetu trdo zaslužen pridelek odjemati. Res je prišel neki kaplan v Dobje, ne vemo sicer ali stalno, ali začasno, pa naj si bode kakor hoče, on (kaplan) se kaže sedaj pravega in pridnega duhovnika; ne peča se s politikom in ne z za-griženostjo proti kmetu, da bi trdil kakor Vur-kelc, da kmet ima greh, če pije saj v nedeljo par kupic vina. V svojih pridigah prekosi sedajni kaplan tisočkrat Vurkelca; ta naj bi bil župnik v Dobji, pa ne Vurkelc, kateri še ženski v otročji postelji ne privošči kupice vina. Le čudno se mi zdi, je dejal eden teh kmetov, zakaj si pa Vurkelc pusti vsako leto iz cerkvene gorice vino domu pripeljati, če je to greh; pa saj za njega in za Greterca ni greh, samo za kmeta je greh; ta zopet ni ta prava, gospod Vurkelc! — Pozna-se, da se sveti, da se kmetu odpirajo oči in da

bilo mi je, kakor da bi govorila z menoj moja mati večerno molitev:

„Angelj-varuh moj

varuj me no — — — —“

Težavno sem jecljala besede, težko se je vleglo spanje na mojo glavo — in Jezuček stal je pred menoj ter mi podaril živega kanarčka.

„Jezus Marija, otrok!“

Ta klic moje dobre matere čula sem celo v mojem smrtnem spanju. — Tedne dolgo le-žala sem potem bolana na težki mrzlici v glavi.

Tistega usodepolnega božičnega večera pri-bajala mi je moja mati nasproti in me je našla z mojim rujavim tovarišem ob strani poti — napol zmrzajeno.

Od te ure postal je mali Lah moj prijatelj in moj varuh.

Danes je moj divji tovariš slavní kipar. — Ko me je zadnjič posetil in sva se nahajala v toplem salonu ter sva prijetno govorila, tedaj naša okolica pač ni mislila, da sva bila kot otroka tako revna — — —

Vurkelcu verjeti več ni, to dokazujejo že brezštevilni ugovori proti razdelitvi stavbenih stroškov in občinskih volitev v Dobji. Pa zakaj bi moral biti ravno župnik Vurkelc načelnik krajnega šolskega sveta v Dobji? O tem bomo še govorili pri kompetentnih oblastih. Zakaj pa župnik ne sme, oziroma ne more biti občinski župan? Že po zankazu najvišjega cerkvenega poglavarja rimskega papeža bi moral duhovnik častna mesta, kakor n. p. načelstvo, računovodstvo itd. opustiti. Res lepo ubogate, g. Vurkelc, svojega najvišjega poglavarja! Kakor Vi, tako mi! Več prihodnjic. Vsevedež.

Sv. Barbara v Halozah. Dne 11. grudnia umrla je hčerka tukajšnjega poštarja g. Rakuša. Bila je dalj časa boleha na nesrečni jetiki. Pokojnica bila je zelo blaga duša, miroljubna v vsakem oziru vzor oseba. Cela župnija žaluje za tako pridno poštarico. Kako je bila pri vsem ljudstvu priljubljena, se je videlo ob njenem pogrebu, katerega je se udeležila ogromna množica ljudstva. Mi njo ohranimo v večnem spominu in blagi duši pa raj in pokoj! G. Rakušu pa izkreno sožalje! — Tukaj nameravajo ustanoviti telefonično zvezo. To bo pač kaj velepomembnega za naša Barbarčane. Splošno se govori, da že baje na spomlad pričnejo z zgradbo. Upamo, da se tudi ta zaželjena stvar uresniči.

Zobna kréma

KALODONT

Ustna voda 17

Novice.

Srečne božične praznike

želita
vsem somišljenikom in prijateljem
uredništvo in upravnštvo.

Žena možu glavo odrezala. Iz Pariza se poroča: Francoski carinski uradnik Salomé v Algirju je živel že dalje časa s svojo ženo v prav nesrečnem zakonu. Pred par dnevi pa je žena svojega moža v spanju napadla in mu glavo odrezala.

Umor in molitev. V ruski vasi Bujancevo blizu Tvera je prišla k županu ob polnoči kmetica Kolyčeva in je pripovedovala, kako je ubila s polenom lastnega svojega moža. Kolyčev bil je namreč pijanec. Ko so zadnjič njegovega sina vzeli k vojakom, je še bolj pil. O polnoči vrnil se je s svojim sinom domov. Sin je šel spat, oče pa je bil še vedno žejen. Pretepel je ženo ter jo poslal po žganje. Kolyčeva je prinesla žganja ter je moža do nezvesti napila. Nato je prinesla veliko poleno, prižgala svečo pred sveto podobo in pričela moliti. Ko je izmolila, vzela je poleno in je udarila spečega moža po glavi ter ga ubila. Drugi dan so jo odpeljali v ječo, sina pa k vojakom... Ruska kultura!

Izbruh vulkana. Iz Melbourne se poroča: Parnik „Pacifique“, ki je priplul od otokov Novih Hebridov v Voumes, je sporočil, da so se zgodili na otoku Ambrym veliki vulkanski izbruhi, ki so trajali več dni. Na gori monte Minnie nastalo je nakrat šest novih kratrov. Gora se je sesula. Vsled tega je nastala veli-

kanska nevarnost za tamošnje misijonsko postajo. Prebivalci so v čolnih žeblji. Goreča lava je več vasi pokrila. Na stotine domačinov je našlo svojo smrt. Neki francoski parnik je rešil 500 oseb, večidel otrok in starih ljudi. Nastal je tudi požar, ki je uničil en del otoka. Ves otok je pokrit s pepelom, medtem ko teče lava v rekah. Sicer pa so v teh pokrajinah vulkanski izbruhi nekaj navadnega.

Čuden beg iz zapora. Iz Bukarešta poročajo: Pred enim letom je bil zaradi špijskega obsojen na 20 let v prisilno delavnico poročnik Rodrigo Goliescu. Zaprt je bil v prisilni delavnici v Quele Marc. Goliescu je te dni poskusil prav na romantičen način pobegniti. V zaporu izdelujejo kaznenici razne predmete, ki se potem prodajajo trgovcem. Tak trgovec je tudi neki Bogoslav, ki ima brata stražnika v zaporu. Ko je v soboto zvečer hotel oditi Bogoslav z vrečo na hrbtu iz kaznilnice, ga je vratar ustavil ter vprašal, kaj da ima v vreči. Bogoslav mu je odgovoril, da nese lesene žlice. In že mu je vratar dovolil, naj odide skozi vrata, ko je zapazil, da se nekaj pregiblje v vreči. Dal je vrečo odpreti ter našel med lesenimi žlicami poročnika Goliescuja. Poročnik je imel pri sebi 1500 frankov, revolver, 25 patron in dva potna lista na ime Bogoslav.

Po brzjavu je potoval. Iz Carigrada poročajo: Groteskna epizoda se je pred kratkim odigrala v Štambul. Hassan Baba, stari prodajalec sadja iz Male Azije, se je namenil vrniti se z izkupičkom enega leta zopet nazaj v domovino. Zato je iskal v galatskem pristanišču ladjo. Tam se je sešel s telegrafistom, znanim šaljivcem, ki mu je ponudil, da ga za majhno vsoto denarja hitro spravi v njegovo domovino in sicer „po brzjavu.“ Hassan je ponudbo z veseljem sprejel ter šel takoj s telegrafistom. Ta je posadil Hassana k brzjavnemu aparatu, dal mu v roke dve žici ter mu ukazal, naj dobro zapre oči in naj jih pod nobenim pogojem ne odpre. Nato je začel aparat ropotati in — potovanje se je začelo. „Zdaj smo že v zraku“, je razlagal telegrafist Hassanu, „zdaj smo nad morjem; sedi mirno, da ne padeš v morje!“ Hassanu je jelo srce utripati. Ves se je tresel ter jel prositi: „Prosim te, obrni: peljem se raje s parnikom!“ Tedaj pa je telegrafist „obrnil“. Za hip je ustavil aparat in Hassan je bil zopet v mestu sultanov, v sobi telegrafistovi. Hitro je izpustil žici ter teklen na vso moč v pristanišče. Med potjo pa je prisegal, da se nikdar več ne bo vozil po brzjavu.

Iz Spodnje-Stajerskega.

Gledé železniškega projekta Ptuj-Rogatec se nam poroča: Okrajni odbor ptujski je z ozirom na veliko potrebo železnice Ptuj-Rogatec za prebivalce okraja poslal na minsterskega predsednika ter na poslance Einspinner, dr. Hoffmann von Wellenhofer in Marckhl sledeči telegram: — „Prosimo najnujnejše, da vplivate, da se generelno in v detajlu komisijonirani železniški projekt Sv. Lenart-Ptuj-Rogatec takoj v vladino predlogo gledé železnice sprejme. Jos. Ornig, dr. von Fichtenau, Maks Straschill.“ Pričakovati je, da se bodejo tudi drugi prizadeti okraji temu koraku pridružili ter da bodejo v ta namen vsi merodajni činitelji svojo dolžnost storili.

V Sp. Gasteraju imajo zdaj klerikalni občinski zastop. In glej, ta črni občinski zastop ni imel nobenega drugega nujnejšega opravka, nego da je imenoval za „častnega“ občana — kaplana Ivana Bozina! Ko bi to ne bilo sme-

šno, bilo bi sramotno za volilce. Kajti o pretepaču Bozina zna ljudstvo mnogo povedati kar ni posebno častno. Pravzaprav pa je kaplan Bozina lahko častni občan v kraju, kjer je — Roškar državni poslanec. Kajti oba imata slično preteklost.

V Studenecah pri Mariboru bil je g. dr. Juritsch za župana izvoljen. Občinski svetovalci pa so postali sledeči gospodje: L. Petz, Jakob Kunej, David Wruss, H. Konegger, Anton Ullrich in Karl Mayer.

Okrajni zastop v Radgoni imel je pod predsedništvom svojega načelnika Johana Reittera plenarno zborovanje. Razpravljalo se je o proračunu za l. 1914, ki znaša v dohodkih 54.553 K in v izdatkih 55.890 K.

Umril je v Ljutomeru g. Andrej Luckner. Pokojnik bil je 42 let izvršujoči član tamošnje prostovoljne požarne brambe. Gasilci napravili so mu jako lep pogreb. N. p. v m.!

Ptujski sejmi. Na sejem dne 16. decembra prignalo se je 221 konjev in 819 kosov govede. Na svinjski sejem dne 17. prignalo se je 912 svinj. Prihodnji svinjski sejem vrši se 31. decembra, prihodnji konjski in goveji sejem pa dne 5. januarja.

Orožniško postajo, obstoječo iz treh mož, uresničili bodo z novim letom v Zgornji Pulskavi.

Nove poštne postaje so ustanovili v Št. Vidu pri Planini ter v Stainztalu pri Radgoni.

Divji lovci. Ko je bil zadnjič grof Attems v svojem revirju v Savinski dolini na lovu, začulo se je več strelav. Kmalu nato našli so tudi ustreljenega gamza. Enega divjih lovcev so opazili, pa je zamogel še zbežati.

Ukradeno kolo. Svoj čas bilo je trgovcu Gusel v Mariboru kolo ukradeno. Zdaj so našli kolo pri nekem drugem trgovcu v Leitersbergu. Le-ta je kupil kolo od že večkrat predkaznovanega agenta Rebrček.

Tatvine. V Mariboru bila je ukradena dijaku Temu črna zimska suknja v vrednosti 60 kron, dijaku Petek pa zeleni površnik za 30 K.

Ponesrečeni rudar. Med ponesrečenimi rudarji v jami Britof pri Divači nahaja se tudi štajerski rojak, l. 1864 v Laufenu rojeni Martin Vizovnik. Nesrečnej zapušča vdovo in dvoje otrok.

Surovost. Jaka Sledič iz Gornevasi pijančeval je v neki gostilni v Rogatcu. Ko je bilo treba plačati, prišel je razgrajati, tako da so morali po orožnika poslati. Orožnik vjel je suroveža v Lehn. Sledič pa je udaril orožnika v obraz, tako da mu je čako iz glave zbil. Vsled tega je orožnik Slediča z bajonetom v stegno sunil in ga težko ranil. Slediča so odpeljali v bolnišnico v Celje.

Ubit in sežgan. Hlapec Matija Črapel v Radgoni je čistil konja; ali konj je udaril hlapca s kopitom na trebuh in ga je tako težko ranil, da je nesrečni hlapec v bolnišnici umrl. Mrliča spravili so v mrtvašnico bolnišnice, kjer je nastal iz neznanih vzrokov ogenj. Plamena so vpepelila obleko in mrliča samega.

Iz vlaka skočil je v Slov. Bistrici posestnik Johan Sternat iz Oplotnice. Bil je hudo poškodovan.

Požigalec. Posestniku in konjederu Simonu Drevenšek v Spodnji Polskavi pogorelo so tri slamnate šupe. Tudi njegovo gospodarsko poslopje bilo je v veliki nevarnosti. Ogenj je napravil nalašč posestnikov sin Jakob Keržič, to pa zaradi tega, ker je Drevenšek njegovega psa vzel.

Splašeni konji. Na poti iz Škofjevasi v sv. Marjeto pri Celju so se splašili konji hotelirja

KAJ JE PRALNA VESELICA?

To je tisti veseli dan, kadar se snaži perilo s Schichtovim milom, znamka "Jelen". Perilo postaja očividno čisto. V kratkem času, med prepevanjem in smehom, je izvršeno vse delo. V vsakem kosu Schichtovega mila je skrit palček, ki skrbi za to, da perilo ni treba toliko drgati. Perilo ostane vsled tega dolgo časa kot novo in se ne raztrga tako hitro, kakor če se pere z navadnim milom, katerega pralna moč se mora nadomestiti s silnejšim obdelovanjem perila.

